

DEBRECZENI FÜGGETLEN UJSÁG

ELŐFIZETÉSI ÁR: HELYBEN: EGY ÓRA 1 KORONA, NEGYEDÉVRE 3 KORONA, VIDÉKEN: EGY ÓRA 1 KORONA 50 FILLÉR, NEGYEDÉVRE 4 KORONA 50 FILLÉR

PÁRTOKTÓL FÜGGETLEN POLITIKAI NAPILAP

FELELŐS SZERKESZTŐ: DR. HEGEDŰS LORÁNT
KIADÓTULAJDONOSOK: HOFFMANN ÉS KRONOVITZ
SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: PIAC-UTCA 49

Megfutnak a hősök

Debrecen, február 21.

A „Neue Freie Presse“ tudósítója előtt a külügyminiszterium egyik jól informált közege úgy nyilatkozott, hogy volt ugyan háborus veszedelem, de ez már megszűnt s a helyzet állandóan javul. E megnyugtató nyilatkozattal egyidejűleg táviratok érkeznek, amelyek fegyverkezésről, közelgő háborúról, a kikerülhetetlen román-bolgár konfliktusról szólnak. A magyar közvéleményt azonban mindez, úgy látszik, nem érdekli. A magyar közéletnek meg van a maga külön háboruja. Ellenzéki vezérek, jónévű mágnások, koalíciós államtitkárok most háborus-sportot üznek a jó nép mulattatására és azért, hogy Európa előtt megszégyenítsék Magyarországot. Embervadászatnak hívják azt az undorító sportot, melyet ezek az urak üznek s amelynek láttára a művelt világ még jobban idegenkedni kezd mindentől, ami magyar.

A vadászok mérgezett nyilakkal, ekrazittal és főleg büzbombákkal dolgoznak. A három koalíciós gróf ájtatos szemforgatással beszél pártkasszáról, választási pénzekről.

Ilyen hangon írni s olyan modorban nyilatkozni, mint ahogyan azt Andrassy, Zichy és Apponyi tették, csak azoknak van jrguk, akik maguk intaktak és szüzek minden politikai botlástól és büntől. Már pedig a visszaéléseknek, a kis és nagy panamáknak, az éhes emberek falánk marakodásának az a korszaka, amelyet koalíciós kor-

mányzat néven bélyegzett meg ez az ország — szinte garmadaszámra ad olyan adatokat, amely e kormányzás minden egyes tagját súlyosan kompromitálja.

Most véletlenségből több olyan adat került a közelmúlt lomtárából nyilvánosságra, amely azt igazolja, hogy a koalíciós hősöknek nem igen van mit kereskedni a mások becsületén. Aktákkal és számokkal igazoltatott be, hogy a koalíciós miniszterium kereskedelmi minisztere 50.000 koronát elkért a Máv.-tól, elvont rendeltetésétől és beutalta a miniszterelnökség rendelkezési alapja javára. Mindenki érzi, hogy ez a kis panama, csak apró vízcsepp a koalíciós visszaélések tengerében. S a zárszámadási bizottság mai ülése újabb izelítőt adott a koalíciós pénzpocsékolásból. A zárszámadási bizottságnak meg kell küzdeni azzal a nehézséggel, hogy a törvénytelen kiadások törvényes cím alatt vannak elkönyvelve, de így is annyi bűn és visszaélés derült ki, hogy igazán csodálni lehet, honnan vesznek a koalíciós kormány tagjai annyi bátorságot, hogy még ők kiabáljanak. Mi már látunk embereket a napon ugrálni, noha vaj volt a fejükön. A koalíciós miniszterek fején azonban egész központi vajraktár van, ilyen vajtömeggel talán mégsem szabad kiállni és keresni a napfényt.

A hősöknek, akik tegnapelőtt és tegnap még rekedtre kiabálták magukat, el kell tünni a fórumról. El — gyorsan, sietve el.

Huncut az, aki ennek az újabb fordulatnak örülni tud. Elvégre az embernek vannak némi illúziói és senkisem szereti, ha a közmondást úgy forgatják, hogy nem Dániá-

ban, hanem Magyarországon büzlik valami.

Konstatálni kell azonban, hogy a zárszámadási bizottság kötelességet teljesített, amikor a koalíciós visszaélésekről lerántotta a leplet s hogy a koalíciós kormány tagjai maguk keresték, amit megkaptak.

Egyebekben talán még sokkal jobb volna, ha a magyar közvélemény azokra a hírekre figyelne, amelyek egy közelgő világháboru borzalmaival rémitenek, semmint a panama-hajszolásban kéjelegne.

LELEPLEZIK A KOALÍCIÓT. Fővárosi tudósítónk jelenti: A B. N. ma folytatja leleplezéseit a koalícióról. Ma megírta, hogy Gonda Henrik dr.-nak, a Magyar Tudósító szerkesztője képviselő sógora révén Kossuth Ferenc-től évi 30.000 korona szubvenciót és külön horribilis telefondíjat eszközölt ki azon a címen, hogy a külföldet informálja, holott alig egy két telefonszót adott föl Bécsbe. 1910-ben, amikor már a kormány megbukott, Kossuth Ferenc még meghosszabbította a szerződést úgy, hogy mikor Hieronymi jött, mint kereskedelemügyi miniszter, már nem tudta lerázni ezt a kötelezettséget. A Magyar Tudósító ekkor már 147875 koronát számított föl szubvenció és 133.000 koronát táviratbiztosítékok címén összesen tehát 280875 koronát. Hieronymi a terhes és igazságtalan kötelezettség alól szabadulni akart és így egyezkedni próbált Gonda Henrik dr.-al, ami végre nagynehezen úgy sikerült, hogy Hieronyminek 120.000 koronát kellett kifizetnie. A B. N. közli e cikkben a Kossuth Ferencnek hivatalos levelét is, amelyben Kossuth a 30.000 koronát, és telefonköltséget följajánlotta Gondinak sőt az egyezségre fölhívta.

A letartóztatás

Írta: Maurice Donnay.

(Reggeli után Symrocknál, a gazdag serfőzőnél. A vendégek dolgozószobáiban vannak, ahol feketekávé és liköröket szolgálnak föl. Pompás aromájú cigaretták üditik fel a vendégeket. Jómódu, elégedett, rendiellal díszített bourgeoisok vannak együtt. Kamél, a bankár, Ratinel, a nagyiparos, Mondain, az orvos, Jaques Transe, a költő és Alfred Vaufröy, akinek az a foglalkozása, hogy jó fiú. A beszélgetés olyan, amilyen ezekben a társaságokban lenni szokott.)

Kamél (elnyulik egy fotelben, a szocializmusról beszél Jaques Transe-szal): Igen, barátom, minden ebédre hust követelnek maguknak. Már most, képzelje, a Corbeau-ut végén van egy fiúgyáram, melvet valami csekélységért vettem meg s most évenként százezer frankot hoz nekem anélkül hogy a legkevesebb dolgom lenne vele. Minden hónapban egyszer-kétszer nézek feléje, mert a világ végén van. Nos, amióta odaiárok, föl-tüint nekem egy dolog. Az összes korcsmák ajtaja előtt osztriga-héjakat láttam. Ki fogyasztja ezeket az osztrigákat? A munkások. Ön azt fogja mondani, hogy ezek portugálok s nem tartoznak a vörös szocialisták pártjához. Én meg azt mondom, hogy előbb-utóbb oda fognak tartozni.

Jaques Transe: Tiszta szivemből kívánom!

Kamél: Maga kívánja nekik? — Az én időmben, fiatalember, a munkások nem ettek még osztrigákat.

Mondain, az orvos: Látja, látja, Kamél, maga már megint kivörösödik minden étkezés után. Vigyázat, barátom, az arca tülön-tul rózsás.

Jaques Transe: Igen, ezek a vérbőség rózsái.

Kamél: Hát mit tegyek?

Az orvos: Megmondtam már: ne egyék halat, ne egyék vadhust, osztrigát, ne igyék nehéz borokat, különben visszatérnek az apró kellemetlenségek.

Kamél: Ah, erre aligha leszek képes, az én koromban már nem lehet ennvire lemondani. (Folytatja az előbbi beszélgetést.) Azok az emberek rettentő szerelmi életet élnek. — Az apa a leányával, a fivér a nővérel. Nem, nem érdekelnek. (Nagynehezen feláll és a kandalló mellett álló csoporthoz megy.)

Vaufröy (közeledik Jaques Transe-hoz): Nos, költő barátom, jól mulat?

Jaques Transe: Fényesen; most először vagyok itt.

Vaufröy: A kövér Kamél kifeitette maga előtt az ő saját külön elméleteit. Szinte szép, mikor a munkásosztály lezülléséről beszél. Kamél mester beteg, szoros üzleti ösz-

szeköttetést tart fönn egy érdemes hölgygyel, kit sűrűn látogatnak tizenhárom éves fiatal leánykák és öreg urak. Kamél asszony is rendkívüli egyéniség. Egy alkalommal figyelmeztette férje, hogy Ratinel feleségével érintkezzék barátságosabban, mire büszkén így felelt: „Mondja csak, kedvesem, minek tart engem? Az üzlettársa feleségével sohasem fogok érintkezni!”

Jaques Transe: Kitűnő!

Vaufröy: Fényes eset! Rochepuré fia vette el Ratinel leányát. A két papa megegyezett abban, hogy a butorokat együtt veszik meg, elmentek hát a butoroshoz, kiválasztották a butorokat, megállapodtak az árban, el-távoztak. Tíz perc múlva visszamegy Ratinel barátunk és szól: „Nem addig van a dolog. Én vevőt hoztam magának, adion nekem egy harmincezer frankos rendelést”. — Tíz perc múlva megjelenik Rochepuré ur s az elkábult butorosra rárvall: „Nem addig van, barátom. Én vevőt hoztam magának, adion maga is nekem egy harmincezer frankos rendelést”.

Jaques Transe: Nagyszerű eset!

Vaufröy: Mondhatom magának, bájos emberek. Most politizálnak. Hallgassa meg őket, egészen új dolgokat tanulhat. (A kandalló körül társalgó csoporthoz lépnek.)

Ratinel: Ugy látszik, ennek sohasem lesz vége. Camille Dreiffuss rettentő pert indított

Közrend, vagy politika

Debreczen város közgyűléséből

Két órán át tartó vita folyt ma Debreczen város közgyűlésén afölött, hogy az ötven főnyi tartalék lovascsendőrségnek adjon-e szállást a város, aminek ellenében a csendőrség külterületi őrszolgálatot teljesít. Azt hihette jogosan minden tárgyilagosan gondolkodó ember, hogy a dolgot a közgyűlés örömmel fogadja. Ámde a mai harcós idők hangulata okozhatta, hogy a politika belekeveredett e kérdésbe és elejétől végig ilyen szempontból kezelték egyesek a dolgot. Az egyik függetlenségi párti szónok egyenesen azt akarta bizonyítani, hogy a csendőrség vérengzések előidézésére kell s hogy a kormány a tömegsztrájkra készülő munkásság ellen szervezi. Ez egyenesen büns főfogás. Mindenki tisztelettel gondol a munkástömeg megnyilatkozásokra, amelyekben a munkásság ereje, de fegyelmeztségének nagysága is kifejezést nyert. Büns főfogás tehát, hogy e tiszteletreméltó és nagy célokért harcoló tömeg ellen éljen ki valaki egy javaslatot, amelynek eredménye csak jó lehet és hasznos. — Révi Nándor dr. csupán a munkástömegek mozgalmára hivatkozott, de sohasem arra, hogy a környéken is szükséges a rendfenntartás, az élet- és vagyonbiztonság megővése és hogy a zavargásokat, az ablakbeveréseket, a verekedéseket, a rablásokat nem a féltett munkások fegyelmezett tömegei követik el, hanem az az ismeretlen s e fegyelmezett tömegeken kívül álló elem, amelynek politikai szónoklatok és frázisok kedvéért a dolgozó polgárok vagyonát és életét dobja a veszély elé.

Mindig rosszat szül a politikai tulzás. — Szerencsére a közgyűlés többsége nem fogadta el ezt az erőszakolt politikai főfogást és a tartalék csendőrség elhelyezését kimondta.

A gyűlés eme részéről tudósításunk a következő:

Domahidy Elemér főispán négy órakor nyitotta meg a közgyűlést s üdvözölte a megjelent tagokat.

meg. Nagysúlyu nevek vannak belekeverve. **Mondain:** Igen, ez a pör kezd nyugtalanítóan nagyarányu lenni.

Ratinel: Én is azt hiszem, hogy jobb lett volna eltussolni az ügyet. Mi az ön nézete, Kamél?

Kamél: Tényleg sokkal jobb lett volna eltussolni.

Ratinel: Végre is egymás között vagyunk s ha nem nagyképűsködünk, hát bevallhatjuk, hogy Párisban alig van egy üzletember, kit kisebb-nagyobb panamákért nem lehetne bevádolni.

Kamél: Ön tuloz.

Ratinel: Dehogy. Dumas is azt mondta, üzletet kötni annyit tesz, mint elvenni más pénzét. Ez negyven évvel ezelőtt cinikusnak és vakmerőnek látszott, de ma már egészen elkopott igazság. Mit tagadjuk? Ma üzletet kötni annyit tesz, mint elvenni más pénzét, jó nevét, becsületét, életét. Ez elfogadott, elismert igazság. Miért lármáznak, miért csinálnak hát skandalumot az újságok?

Smyrock: Engedelmet kérek, engedelmet kérek! Vannak igazságok, melveket meg kell mondani!

Ratinel: De egész csomó ellenséget szerez az igazmondásával. S őszintén bevallva, kedves Smyrock, ön nagy hibát követett el, mikor lapjában, „A jövő feladataiban” harcot indított az úszóra ellen.

Smyrock: Sőt ellenkezőleg, nagyon helyesen oselekedtem s ha ellenséget szereztem

A csendőrtartalék.

Tóth Emil dr. tanácsnok ismertette a tartalékos lovascsendőrség 50 főnyi legénysége Debreczenbe való helyezésének ügyét. — A tanács azt javasolja, hogy az ötven főnyi lovascsendőrség részére, amely Debreczen külterületén gyalog- és lovas őrszolgálatot is fog teljesíteni, a Salétrom-laktantvát engedjék át.

Jánosi Zoltán a tárgyalás megkezdése előtt kéri a csendőrség és a város képviselői között folytatott tárgyalásokról fölvevett jegyzőkönyv fölolvását.

Politika a vitában.

Ennek megtörténte után **Révi Nándor** dr. szólalt föl. Hosszu beszédben fejtette, hogy a csendőrség eme szaporítása azért kell, mert a kormány a tömegmozgalmak ellen akar karhatalmat szervezni, amely véres összeütközéseket fog provokálni s felelősség nélkül fog szuronyt, fegyvert használni a polgárság ellen is. Ő ebben a kérdésben politikai tendenciát lát s a különítmény fölállítását az általános választójog ellen irányuló intézkedés. Ismeri a célt, a zavargásokra kell a csendőrség. Tizenkét év előtt belszolgálatra nem kellett a csendőrség, tizenkét év óta nem változott a világ, most sem kell tehát.

Hevesen és erőlesen, zúgó tiltakozásoktól kísérve, sokszor lehurrogva beszélt hosszsan, nagyon hosszsan még Révi, míg végre elégikus hangon indítványozta, hogy ne fogadják el a tanács javaslatát.

Márk Endre kijelenti, hogy nem akar programbeszédet mondani, mert itt tisztán rendészeti kérdéssről van szó. Mikor arról volt szó, hogy a csendőrséget a városba hozzák, ellene volt, de most másról van szó. — Nagy hiba volna el nem fogadni a javaslatot, mert a dolgozó és munkaképes polgárok vagyonának és életének megvédését kell biztosítani. Ne legyen mód ezek veszélyeztetésére és a kihágásokra. Az az állítás, hogy a csendőrség csinálja a rendbontást, nem igaz, mert a munkásság és polgárság mögött rejtőzködő s a zavart város turbulens tömeg okozza azt. Ezek ellen kell védelem. Ő évek óta nem politizál, őt politikai tendenciákkal meggyanusítani nem lehet.

Márk Endre beszéde alatt Révi Nándor, mint vezér a tábora fölött, tekintgetett izgatottan hátra, majd számolgatni kezdte hiveit, hátrament és ott suttogott a hivei között.

Jánosi Zoltán ugy magyarázza a jegyzőkönyv adatait, hogy abból az általa hangoztatott politikai tendenciák igazolását kelljen kiérteni. Hosszu fejtegetésekbe bocsátko-

vele, annál jobb. Ebben a dologban az elhallgatás bünrészesség.

Ratinel: Ugyan kérem, magából csak az oportünizmus gyűlölete beszél s nem az őszinteség.

Smyrock (nagyon komolyan): Az országra az oportünizmus épp oly sulvos bűn, mint az egyénre a betegség; jegvezzék meg, uraim, az utolsó két évtized panamáit, skandalumjait, csapásait, erkölcsi anarchiáját csak a másodlagos tüneteit egy szegvenletes betegségnek: az oportünizmusnak. (Szaval.) — Igen, uraim, ki kell gyógyítani az országot ebből a betegségből. S hogy meggyógyíthassuk a másodlagos tüneteit egy szegvenletes betegségnek, előbb ismernünk kell, ezért nem riadok én vissza semmitől sem, hogy világosságot teremtsék a sötét bűnök rengeregében.

(Kínos csönd.)

(Ebben a pillanatban s a viláért sem a másokban, megjelenik a szobában **Clément**, a rendőrség embere, felmutatja az elfogatási parancsot s felszólítja Smyrockot, hogy kövesse, jelezvén egyuttal azt is, hogy lenn kocsira várja.)

Rouchon (ki eddig hallgatott): Ma délelőtt tíz óra óta tudom már ezt s kínzó főfájásom dacára is eljöttem, szinte ugy hoztak ide, elképzelték, hogy nem akartam elmulasztani ezt a pompás jelenetet.

Általános tetszés és helyeslés.)

zik ezután, politikai és szociális elvi kérdéseket magyarázva. Ellenzi ő is a javaslatot s többek közt azt is mondja, hogy a vallás és politika olyan erős tényezők, mint a gazdasági érdek.

Védelem kell, nem politika.

Freund Jenő dr. tisztelettel említi Jánosi Zoltán erős meggyőződését, de — mondja Révire célozva — másnál demagógiának tartja, amikor vérengzésről, szuronvról, lövésekről beszél. Ebben a közgyűlésben nem szabad senkinek azt mondania, hogy csak ő egyedül védi meg a munkásság érdekeit, a melyért mindenki cselekszik. Érez. Lehetetlennek tartotta, hogy e kérdésbe, amelynél arról van szó, hogy Debreczenbe 50 főnyi lovascsendőrséget hozzanak s ez ingyen védi és őrzí meg a külterületet, valaki politikát keverjen. Majd Jánosi beszédével foglalkozik s annak érveit dönti le.

Révi Nándor drt. folytonos közbeszólására Domahidy Elemér főispán csendre inti, mire Révi Nándor dr. kijelenti, hogy ő nem szólt közbe.

Freund Jenő dr. hivatkozik a polgárságra, a civisekre, akiknek érdekeit kell megvédeni. —

Révi Nándor dr. a civisek nevében szól többször közbe.

Freund Jenő dr.: Ne beszéljen a konzervatív polgárság nevében. Mert a civis és ön, az kettő. Hivatkozik ezután a Dobieczyk-választásra, ahol a munkásság háta megett zavargó elemek törtek, zuztak, raboltak. A javaslatot teljes melegeggedéssel elfogadja.

Körösi Kálmán dr. abból a szempontból nem fogadja el a javaslatot, mert abban politikát lát s mert a debreceni nép csendes, itt csendőrségre szükség nincs.

Egy szakszerű fölszólalás.

Rostás István főkapitány: A bizottsági tagok némi megnyugtatóra . . .

Révi Nándor dr.: Némi?

Rostás István főkapitány: Igen, csak némi, mert látom és kijelentették előre, hogy nem lehet megnyugtadni önöket. Ezután kifejti, hogy a csendőrség szervezésének nincs politikai célzata s a tömegsztrájk ellen irányuló éle. bizonyítja, hogy a tervezett csendőrség felét csak június végén, mert másik felét decemberben állítják föl. Célia lesz az aratósztrájkok és nemzetiségi izgatások okozta lázongások idején segítséget nyújtani. Már régen tárgyalnak ez ügyben a csendőrséggel, hogy a debreceni csendőrlétszámot fölemeljék, mert a külsőségen egyáltalán nem rózsásak a közbiztonsági állapotok, minden nap van föltörés, betörés, mert nincs csendőrség. A kertészekben 30—40 ezer ember lakik s öt gyalogcsendőr teljesít szolgálatot, a külsőség még nagyobb s van összesen 8 lovascsendőr. Ez a közbiztonsági erő nem képes sem a preventív szolgálatot teljesíteni, sem a nyomozást végezni. Nem is a belső-ségre tervezik a csendőrséget, hanem a külsőségre, ahol állandó tiz őriárat fog cirkálni.

Szentesi János is a csendőrség idehelyezése ellen szól.

Benkő János, mint volt katonatiszt, kijelenti, hogy a csendőrség intelligenciája ma már nagy, kitünően képzett a legénység, a mely jobban tudja a fegyverhasználat szükességét és megfontoltabban használja is, mint egy katonatiszt. A csendőrség pedig a kertészekben és külsőségekben nagyon kell. Ő is künn lakik és tudja, hogy csendőrség nincs és sok a betörés.

Jánosi Zoltán megismétli előző kifogásait és állításait a javaslat ellen.

Révi Nándor dr. áll föl szólásra.

— Eláll! Eláll! — kiáltják. — Szavazunk! —

Végre szóhoz jut s kijelenti, hogy ő nem demagóg, ő eredményes munkákat végez. — Folytonos ellentmondások közepette áll s a mikor szóhoz jut, folyton a tárgyalási jegyzőkönyv politikai tendenciáiról beszél s politikát akar abból kimagyarázni, Végre is a nagy zajban rekedt hangon felezi be beszédét.

Kovács József polgármester kijelenti, hogy az a cél vezette, hogy Debrecen minden új intézményben részesüljön. Minél nagyobb lesz a város, annál inkább szükség lesz a csendőrségre. Kéri a közgyűlést, hogy polgármestere és főispánja álláspontját helyeslje.

Domahidy Elemér elnök elrendelte többek kérésére a névszerinti szavazást, amelynek eredménye a következő: a csendőrségnek a salétrom-laktanyában való elhelyezése, vagyis a tanács javaslata mellett szavazott 75, ellene 46 bizottsági tag. A közgyűlés nagy többsége éljenzéssel fogadta a határozat kihirdetését.

A balkáni háború Egyetértő nagyhatalmak

A legutóbbi eseményekről a következő táviratok számolnak be:

SIKERTELEN TÖRÖK KISÉRLET.

Konstantinápoly, február 21.

A törökök, hír szerint, tegnapelőtt Sárköj mellett újra megkísérelték a partraszállást, de eredménytelenül. Gallipoliból harminc kisebb orosz szállítóhajót várnak görög katonasággal.

EGYETÉRTŐ NAGYHATALMAK.

Berlin, február 21.

A Nord-deutsche Allgemeine Zeitung-nak a német-orosz viszonyról való kijelentéseit úgy értelmezik, hogy a Németország és Ausztria-Magyarország között levő szövetségi viszonyra való tekintettel fontos a kormány-nak ama megállapítása, hogy Németország és Oroszország között nincs jelentős különbség, mert a megállapítás által Ausztria-Magyarország is abba a körbe tartozik, ahol a jelentős ellentétek hiányoznak. Remélni lehet, hogy a Balkán-háború további folyamán is lehetséges lesz az ellentétes érdekek békés elintézése.

KÖZELEDIK A BÉKE?

Konstantinápoly, február 21.

Hakki pasa Londonból jelentést küldött, amelyben elmondja, hogy a nagykövettekkel és az angol külügyi államtitkárral folytatott tanácskozásai következtében az a benyomása, hogy a béke a lehető legrövidebb időn belül létre fog jönni.

TÖRÖK JELENTÉS.

Konstantinápoly, február 21.

A Tanin jelentést közöl Csataldzsából, ahol néhány nap óta Mahmud Neddin bég, az új muteszarif intézi a városi ügyeket. A táborban a legnagyobb nyugalom van. Csak időközönként hallhatók egyes lövések. A török csapatok erős hadállásokban vannak. — Mind a két hadsereg megszüntette az előnyomulást és a hét kilométernyire hátrább vonult bolgárokkal minden érintkezés megszünt. A legközelebbi napokban semmi harcot sem várnak, mert a bolgárok teljesen visszavonultak és nem is gondolnak az offenzívára. A török hadvezetőség azt jelenti, hogy a bolgár csapatok eleséghiányban szenvednek és egészségi tekintetben is rossz karban vannak. A Tanin tudósítója leírja azt a benyomást, amelyet a török csapatok Csataldzsába való bevonulása a katonákra tett. A katonák mélyen meg voltak hatva, mikor egy katona fölment a kevéssé megrongált mecsetek tornyára s onnan először hirdette

ujra a török imádságot. Az elvonult bolgárok a mecsetet istállónak használták. Drinápoly előtt három nap óta a legnagyobb nyugalom van. Az ostromlók csak nagy időközökben bombáznak. Az ostrom eddigi lefolyása azt mutatta, hogy a bolgároknak nincsen elég erős ágyujuk ahhoz, hogy Drinápolyt sikeresen bombázhassák. — A szövetségesek most rendkívül nehéz Creuzot-féle ágyukat állítanak föl, amelyeket a szerbek bocsátottak a bolgárok rendelkezésére. Mihelyt ezek az új ágyukak rendben föl lesznek állítva, azonnal újra meg fogják kezdeni a bombázást. Gallipoliból a hadügyminiszterium nem kapott újabb híreket és csak az a bizonyos, hogy a török csapatok itt is mindenütt védekező állásban vannak.

A kellemetlen vendég

*

Megint bevonult a kellemetlen vendég Debrecenbe. Alig van olyan ház, ahol legalább a névjegyt le ne adta volna. Alig van olyan család, amelynek egyik vagy másik tagját meg ne ölelgette volna. De azért el kell ismerni, hogy az idén szerényebb lett ez a rossz vendég és megelégszik azzal, hogy áldozatait egy kicsit két válukra fektesse, de nem okoz komolyabb bajt és mindenki hova-tovább összeszedi magát.

Az influenza, amely most ismét tömegesen jelentkezik, éppenséggel nem olyan új betegség, amelynek sokan hiszik. Régi írások szerint az influenzát már nagyon régi időben megismerték az orvosok, amikor ez a betegség az egész földön végigvándorolt, azután hosszú évtizedeken keresztül szünetelt. Innen van az, hogy az orvosok egész generációja nem ismerte és nem is tudott róla, amikor körülbelül hatvan évi szünetelés után ismét járványszerűen fellépett, 1889—90. telén. Akkor Ázsiából jött Oroszországon keresztül és végigvonult egész Középeurópán és leghevesebb kitöréssel. Áldozatait korkülönbség nélkül szedte. A megbetegedések igen súlyosak voltak és a halálzási arány is megdöbbentően nagy volt.

Azóta azonban nagyon sokat vesztett az influenza erejéből. Megszoktuk és nem tartjuk többé veszedelmes betegségnek, természetesen bizonyos korrig és azokra nézve, akik egyébként egészségesek.

Az influenza egyébként ma már nem is egy különálló betegséget jelent, hanem a legkülönbözőbb betegségek változatait, amelyek a téli évszakban rendszerint előfordulnak. A valódi influenza azonban egész különálló betegség, amelynek a bacillusát 1897-ben Pfeiffer fedezte fel. Ez a bacillus az orr nyákhártyába veszi be magát és csak a legritkább esetben hatol a test többi részébe.

Az influenzát jellegzetes fellépése teszi karakterisztikussá. Minden „bevezetés” nélkül, anélkül, hogy előjelek mutatkoznának, hirtelen támadt lázzal és fejfájással lép föl, az izmokban okoz fájdalmakat, különösen a hátban és tipikus tünetek, hogy a beteg fáradtnak és levertnek érzi magát, amint mondani szokás, mintha „jól elverték volna”. A betegség lefolyása mindig a járvány erejétől függ és a betegek szervezetétől. Az idén különösen enyhének mutatkozik a fellépése. Két-három napos láz után a betegség erejét veszti, csak a katarrus tart tovább, amiért még a láz elmúltja után is ajánlatos két-három napig egyenlő temperaturájú szobában maradni.

Az orvosok azt mondják, hogy az influenzát a legkönnyebben kapja meg egyik ember a másiktól, a legrövidebb idejű együtt tartózkodás alatt is. Néha a betegség után még hetekig és hónapokig is eltart a gyöngékedés, amit leginkább éghajlatváltozással lehet megszüntetni. A szervezet erejét kell visszaszerezni, mert a legjobb védelmet a kellemetlen vendéggel szemben az erős szervezet nyújtja.

A milliomos fia

Csalással vádolt követségi titkár

A budapesti büntetőtörvényszék vádnácsa előtt egy vádirat fekszik, mely széles körben nagy föltűnést fog kelteni. Ebben a vádiratban ugyanis a királyi ügyész Bélaváry-Burchard Konrád főrendiházi tag s többszörös milliomos fiát, Pált, két rendbeli család büntetével vádolja meg.

Bélaváry-Burchard Pál ezelőtt három esztendővel, huszártiszt korában megházasodott. Elvette Pallavicini Adolf ögróf lányát, Terézt, akivel közel négyszázezer korona hozományt kapott. Az apósa azonkívül deponálta érte a házasságkötéshez szükséges hatvanezer korona kauciót is. A házasság előtt Bélaváry-Burchard Konrád megígérte fiának, hogy rangjához illő évjáradékot fog neki adni. Azonban Bélaváry-Burchard Pál mindössze csak hatezer korona apanázst kapott apjától s minthogy a hozomány jelentékeny részét a legénykorában vállalt adósság törlesztésére fordította, csakhamar anyagi válságba jutott; jónak látta megválni a katonai pályától s ezért a diplomáciai pályára készült. Megszerezte magának a kvalifikációt és csakhamar kinevezték londoni követségi titkárnak. A kinevezésnek azonban volt még egy föltétele: igazolnia kellett, hogy legalább évi tizenkétezer korona jövedelme van.

Bélaváry-Burchard Pál az édesapjához fordult, aki egy okiratban kötelezte magát, hogy fiának évi tizenkétezer korona járadékot fog adni, de ugyanakkor kijelentette, hogy az eddig élvezett járadéknál egy fillérrel sem fog neki többet adni.

Bélaváry-Burchard Pál bemutatta az okiratot a külügyminiszternek s elfoglalta új állását a londoni nagykövetségnél. De csakhamar be kellett látnia, hogy ez az állás még nagyobb anyagi terhet ró rá, mint a katonatiszti pálya. Ujra az apjához fordult, ki hajthatatlan maradt s a fiatal követségi titkár, hogy anyagi zavarából kiláboljon, ismét adósságba verte magát. Eközben a felesége válópört indított ellene s külföldre utazott.

Bélaváry-Burchard Pál hitele fogytán a könnyelmű gavallérok példájára szerzett magának pénzt. Bécsben, ahová Londonból átköltözött, Perlefter Pál szőnyegkereskedő től 35.400 koronáért szőnyeget, Langhammer Ignáctól pedig 15.000 koronás autómobil vásárolt s a szőnyeget is, az autómobil is nyomban elzálogosította, sőt elzálogosította a zálogcédulákat is. A kereskedőknek váltóval fizetett, azonban nem rendezte a váltókat s ekkor a hitelezők, akik most már hiteles információt kaptak a vagyoni viszonyairól, csalásért följelentették a budapesti büntetőtörvényszéken.

A vizsgálat során azzal védekezett, hogy a hitelezői uzsorások, akik háromszoros árban adták el neki a szőnyeget, illetőleg az autómobil s hogy nagyon jól tudták, hogy az árut csak azért vásárolja, mert pénzt akar szerezni.

A vizsgálat befejezése után az ügyész vádiratot adott, melyben mint említettük, kétrendbeli család büntetével vádolja Burchard Pált, a milliomos fiát, azon az alapon, hogy a két bécsi kereskedőtől abból a célból, hogy magának jogtalan vagyoni hasznot szerezzen, „jóhangzásu nevének, vagyonos családjának s előkelő állásának fölhasználva” a vádolt követségi titkár a vádolt követségi titkár

Színház

HETI MŰSOR:

SZOMBATON: *Essex gróf.* dráma. Jászai Mari fellépte. (C bérlet.)
 VASÁRNAP: Délután *Lila dominó.* operett. (Mérsékelt helyárrakkal.)
 VASÁRNAP: Este *Borgia Lucrecia.* dráma. Jászai Mari fellépte. (Kisbérlet.)

Jászai Mari vendégjátéka. Ha az ember ezt az erőteljes asszonyt megnézte, hatalmas színskáláját, organumának minden érzést betöltő, szenvedélyt szító erejét érezte, önkéntelenül is arra gondol, vajjon a mai színjátszó modornak: a látványosság, a valószínűség keresésének lesz-e oly hosszú az országa, mint ennek az ősi, testet-lelket átviharzó, de mindig a föld felett járó színpadi ábrázolásnak. Amelyet máról-holnapra nem teremthet egy ügyes rendező, hanem a tehetségnek olyan káprázatos és egyéni kiválasztottsága kell ahhoz, amilyen hatalmas a Jászai Mari művészete. Aki ma este olyan sikert hozott „Stuárt Mária”-ban a debreceni színháznak, mely erkölcsi erejével minden események csúcspontjában áll. És sokáig marad emlékezetében azoknak, akik a divatos primadonnák nevére sem fognak emlékezni.

Vasárnapi előadások. Vasárnap délután mérsékelt helyárrakkal a „Lila dominó” kerül színre, amelyben a főszerepeket Borbély Lili, Aranyossi Nusi, Falussy István, Kassai Károly, Kormos Ferenc, Csanádi Irma, Farkas Pál, Szabó Gyula és Székely Gyula játsszák.

Jászai Mari Debrecenben. Rendkívül nagy érdeklődés mellett kezdte meg a nagy művésznő vendégszereplését és ez az érdeklődés csak fokozódik, az „Essex gróf” előadására, valamint „Borgia Lucrecia”-ra. A művésznő mellett „Borgia Lucrecia”-ban Kemény Lajos, Szilágyi Ernő, Kiss Mariska, Bérczi Ernő és Székely Gyula játszanak jelentékeny szerepeket. Az előadások bérletben folynak le és pedig „Essex gróf” C) bérletben, míg „Borgia Lucrecia” kisbérletben.

Az Apolló színház 3 óras előadást tart szombat és vasárnap rendes helyárrak mellett. A remek műsorból különösen kiemelendő „A sors hálójában” című 3 felvonásos dráma. „Ha a szív megszólal”. Idil 1 felvonás. És több humoros kép és vígjáték között egy **Asta Nilzen 3 felvonásos dráma**, ami műsoron kívül lesz bemutatva.

Apolló

mozgószínház

Igazgató: DEÉSI ALFRÉD.

Folytonos bemenet!

Telefon 762.

Remek műsor!

Ujdonságok!

A sors hálójában.

Dráma 3 felvonásban.

Ha a szív megszólal.

Életkép 1 felvonásban.

VÁLJUNK EL!

Vígjáték.

Kellemetlen személycsere.

Bohózat.

És a remek kisérő műsor Kedvezményes jegyek érvényesek. Előadások kezdete délután 5 órakor. Délután 3 órakor egy nagy féláru gyermek-előadás. Gyermekműsor.

A választójogi bizottság ülése

Elfogadták a javaslatot

Ma délelőtt tíz órakor a választójogi bizottság folytatta a képviselőházban a választójogi javaslat részletes tárgyalását. Héderváry Károly gróf elnöklésével. Az ülésen megjelent Lukács László miniszterelnök, Jakabffy Imre, Némethy Károly államtitkárok, Vargha Gyula, a statisztikai hivatal igazgatója, Ladik Gusztáv és Petrovics Elek miniszteri tanácsosok.

Az ülés megnyitása után Lukács László miniszterelnök ismertette azokat a módosításokat, amelyeket a benyújtott indítványok és javaslatok alapján a kormány elfogadhatónak tartott.

A bizottság ezután folytatta a javaslat 5., 6. és 7. fejezeteinek részletes tárgyalását. E fejezetek tartalmát apró stiláris módosításokon és lényegtelen változtatásokon kívül változatlanul elfogadták.

Az érdekesebb módosítások közé tartozik az, hogy a törvény a választások alkalmával a községi előjárásokra ruházott rendészeti feladatokat a főszolgabíróra, mint elsőfoku közigazgatási hatóságra ruházza át és azután kimondja, hogy a választás napján a rend fentartásáért, mindaddig amíg az elnökség működését meg nem kezdi, a bejelentők, azontul pedig a választási elnökség tagjai felelősek.

A jelölést az eddigi törvény szerint a választás előtt öt nappal kellett bejelenteni. A törvényt ezt a határidőt három napra szorította össze. A választási elnök a jelölést abból az okból utasíthatja vissza, hogy a jelölt a képviselői megbízó levélnek be nem mutatása miatt nem választható. Bizalmiférfiakat a jelölt nem, hanem csak a jelölők alkalmazhatnak a választásokon.

A karhatalomról a választási elnök csak a közigazgatási hatóság megkérdezése után gondoskodik és a közigazgatási hatósággal egyetértésben osztja szét a választási körzetekben rendelkezésre álló karhatalmat.

A 107. paragrafusig mindössze ennyi változtatást tett a javaslaton a bizottság.

TÖRVÉNYKEZÉS

A libatolvaj. A debreceni kir. törvényszék ma délelőtt 7 napi fogházra ítélte Nagy Imre hajduszováti lakost, aki múlt év decemberében Ungár Albert házából két kővér libát ellopott.

A lopott ló. A múlt év márciusában Rác János debreceni gazda Kovács Gábor idevaló lakostól egy lovat vásárolt. Igen olcsó alku volt ez s az a szépséghiba esett benne, hogy az eladó járlatot nem adott a vételhez, mert neki sem volt. Ellenben 20 koronát e címen bennhagyott a vevőnél, aki csak akkor volt hajlandó ezt a hátralékos vételárat is kiegyenlíteni, ha az eladó a „paxust” is meghozza. Mert ravasz volt ám Rác gazda. Nem várta meg, míg Kovács gazda a lóhoz a papírt is ellopja, hanem maga szerzett járlatot magának. Sajat nevelésü lóvá részére sikerült is egyet kipanamáznia.

Nem kell már az irás — küldött levelet Kovács Gábornak — mert megdöglött a nyavalyás állat!

Ezzel a 20 korona a zsebében maradt ugyan, de egy névtelen levélben feljelentette ismeretlen ellensége a rendőrségnél, honnan az ügyességre került a dolog. Ma íté-

kezett felette a kir. törvényszék, mely csalásban bűnösnek mondta ki s ezért 14 napi fogházat mért reá. Az ítélet jogerős.

HIREK

Kitüntetések. A király Kazy József földmivelésügyi államtitkárt bárói rangra emelte. Burián István báró belső titkos tanácsos, nyugalmazott közös pénzügyminisztert, Hajós József kamarást, földbirtokost és a Pesti Hazai Első Takarékpénztár Egyesület elnökét, Heltai Ferenc drt, Budapest székesfőváros polgármesterét, valamint Zsolnay Miklós gyárost élethossziglan a magyar főrendiház tagjaivá kinevezte. A hivatalos lap közli még, hogy a király Farkas Bertalan nyirbátori járásbírónak nyugalomba vonulása alkalmából az ítélőtáblai bírói címet adományozta.

Hitelesítő közgyűlés. Domahidy Elemér főispán a mai rendkívüli közgyűlés jegyzőkönyvének hitelesítésére szombat délután 3 óráját tűzte ki.

Választmányi ülés a közjegyzői kamarában. A debreceni kir. közjegyzői kamara választmánya e hó 20-án csikszentkirályi Lestyán Adorján m. kir. udvari tanácsos elnöke alatt választmányi ülést tartott, melyen jelen voltak: Krasznay Gábor dr. kamarai titkár, kisujszállási és Örley György dr. nagyváradi kir. közjegyző és Benkő Lajos dr. kamarai s. titkár. A választmány az elhalálozás folytán megüresedett tasnádi kir. közjegyzői állásra beérkezett pályázati kérvényeket átvizsgálva a pályázók közül hármas kijelölését megtette és a pályázatokat részletes jelentéssel az igazságügyminiszter urhoz felterjesztette. Továbbá a kamara segélyt utalt ki, panaszos ügyben határozott és más folyó ügyeket intézett el. Végül összehívta az évi rendes kamarai közgyűlést városunkba f. évi március hó 9 napjára.

Az elnök sajtópöre. Fővárosi tudósítónk jelenti: A Déry-ügy tárgyalása után néhány lap személyes elű támadást intézett az ítélőtanács tagjai: Balogh György elnök, továbbá Langer Jenő táblabíró s Kálly Miklós törvényszéki bíró ellen. Balogh György elnök, fölhatalmazást kért az igazságügyminisztertől, hogy az illető lapok ellen nyilvános rágalmazásért és becsületsértésért a sajtópört a maga és bírótársai nevében megindíthassa. Ha a miniszter a fölhatalmazást megadja, delegált esküdtbíró-ság fogja tárgyalni a megsértett ítélőtanács sajtópörtét.

A Csokonai-kör felolvasó ülése. A Csokonai-kör 1913. február 26-án, szerdán délután 5 órakor a Royal-szálló nagytermében tartja meg felolvasó ülést, melynek műsora a következő: 1. Wagner Richárd emlékezete. A zeneköltő születésének százados évfordulójára előadja: Füredy F. Gusztáv, a Csokonai-kör tagja. 2. Költemények. Irta és felolvassa Zivuska Andor, a Csokonai-kör választmányi tagja. 3. A mátraházi csata. Vig. história; irta: Bihari Jenő, a Csokonai-kör vendége.

Egy bank tüke nélkül. A Budapesti Ipar-, Kereskedelmi és Közgazdasági Bank Részvénytársaság ellen, mint fővárosi tudósítónk jelenti, az utóbbi napokban több följelentés érkezett a budapesti rendőrséghez. Ezek szerint a részvénytársaságnak alapítókéje nincs, az egész részvénytársaságot egy-két „igazgató” képviseli, a könyveket hamisan vezetik és sok embert megkárosítottak. A bank igazgatóját, Demény Józsefet a rendőrség már régóta figyelemmel kíséri, mert az a gyanu merült fel ellene, hogy állandóan uzsora-ügyletekkel foglalkozik.

Köszönetnyilvánítás. Fogadják ez uton hálás köszönetemet mindazon jó ismerőseim s barátaim, kik imádott nőm temetésén megjelentek, fájdalmamat vigasztaló szavaikkal enyhíteni igyekeztek. Piribauer Ferenc.

— **Éjjeli harcászat.** A debreceni cs. és kir. 61. gyalogezred II. zászlóalja e hó 24-én éjjel 8 órától 10 óráig harcászati lögyakorlatot tart. Minthogy a lőtérhez közel eső pontokon a közlekedés veszélyes, a rendőrség ez uton is figyelmezteti a közönséget, kerülje a jelző pontokat.

— **Uj orvos.** Szombaton avatják a budapesti egyetemen Nágel Sándort. Nágel Zsigmond dr. fogorvos fiát az összes orvos tudományok doktorává.

— **Az ál Jászai Mari.** Egy héttel ezelőtt megjelent a bácskai Csonoplya községben Tápai János színigazgató és bebocsátást kért. A jegyző megadta a játszási engedélyt s Tápai mester be is vonult Csonoplyára, a hol megkezdte az előadásokat. Az előadott darabokkal a közönség teljesen meg volt elégedve. A társulatot azonban egy kis blamázs érte. Tápai János színigazgatóhoz beállított egy magát Jászai Marinak nevező nő, aki színésznőnek csapott fel a társulathoz. A kis ripacska nemcsak galád módon bitorolta a Nemzeti Színház nagynevű művésznőjének a nevét, hanem azt be is szennyezte. Az ál-Jászai Mari ugyanis egy csonoplyai lakóhoz, Sanyika Jánoshoz állított be s lakást kért. Kapott is. Amikor azonban Sanyika János nem volt otthon, összepakkolt az ál-Jászai Mari, mindent, amit talált és megugrott. Mikor Sanyika hazatért, látta, hogy lakója megugrott. Azonnal jelentést tett a csendőrségnél, amely megindította a nyomozást és ma már el is fogta. Az ál-Jászai Marit átadták a zombori ügyészségnek.

— **Idegbaj miatt a halálba.** Margittáról jelentik: Margitta közönségét megrázó tragédia hozta izgalomba. Máté József ottani járásbíró agyonlőtte magát vadászfegyverével. Az öngyilkosság még kedden reggel történt, de csak tegnap reggel vették észre. A járásbíró felesége és két gyermeke hétfőn éjjel elutazott látogatóba és azóta a járásbíró nem látták. Előző nap rosszullétről panaszkodott és tegnap reggel egy szolgát küldött érte a bíróság vezetője. A lakás belülről zárva volt. Rosszat sejtettek, feltörték a lakást, a bíró megmeredt testtel a díványon ült, halántékán nagy seb tángott és mellette a vadászfegyver. Ruhája és a padló csupa megaludt vér. Az orvos megállapította, hogy Máté két nap előtt lett öngyilkos. A zsebében levelet találtak, a feleségének írja a következőket:

Kedves feleségem!

Bocsáss meg, hogy ilyen cselekedetre vetemedtem, de nem tudtam már tovább szenvedni az élet fájdalmait.

A tragédia általános részvétet kelt Margittán. Azt hiszik, idegbaja kergette a bírót a halálba, de más verzió azt suttogja, hogy egy nő megzavarta a család nyugalomát és e miatt nem bírta tovább Máté a fájdalmakat.

— **Az izraelita hitközségi választók.** A debreceni izr. hitközség előjárósága ezenel értesíti a t. tagokat, hogy az 1913. évi választói névjegyzék összeállításánál — az a hitközségi irodában (József kir. herceg-u. 26. sz.) közszemlére kitétetett azzal a figyelmeztetéssel, hogy a névjegyzék ellen í. é. február hó 28-ig bezárólag írásbeli felszólalással élhetnek. Debrecen. 1913. február hó 21. Az előjáróság.

— **A Csapókerthi olvasó-kör telke.** A csapókerthi függetlenségi és 48-as olvasó-kör helyiségének fölépítésére telket kért a várostól s cserébe egy másik telket kínált, a melyről azonban kitűnt, hogy nincs sem tulajdonában, sem birtokában a körnek. A mai rendkívüli közgyűlés foglalkozott a kérdéssel és mert a kör alapszabályai szerint kulturális célt szolgál, a kért telket egyhanguan megadta tekintet nélkül arra, hogy más telket a város nem kap cserébe.

— **Bukás szívességi váltókkal.** Fővárosi tudósítónk jelenti, hogy Hortig Jenő dr. budapesti ügyvéd feljelentést tett a Kállay Ferenc és Fia gépkereskedő cég beltagjai ellen, akik 200 ezer korona erejéig szívességi váltókat irattak vele alá és ezt leszámították, majd saját céljaikra használták. A feljelentés folytán a cég ellen a csődöt elrendelték.

— **Öngyilkos gyógyszerész.** Érmihályfalvai tudósítónk jelenti: Lovass Sándor érmihályfalvai gyógyszerész, aki csak 24 éves volt, megmérgezte magát. Ideges, gyöngeszervezetű ember volt, aki csillapító szereket használt és annyira elkeseredett, hogy már két ízben öngyilkosságot kísérelt meg, ami azonban nem sikerült. Emlgette azonban, hogy előbb-utóbb elpusztítja magát. — Most véghez is vitte tervét. Szerdán megmérgezte magát, arzent vett be és a mérég megölte. Több levelet hagyott hátra, amelyekben elmondja, hogy idegessége elől menekült a halálba. Harmadszor sikerült az akarata.

— **Kapitány ur, a hajamat!** A debreceni rendőrség szokatlan feljelentést kapott a mai postával. Egy szatmári kenyér és gyümölcskereskedő a feljelentő, ki ismeretlen körülmények között — mint mondja — a haját egy borbélysegédre bízta s ez Debrecenbe szökött a selymes koronával. Az érdekes feljelentés teljes szövege a következő:

Tekintetes Rendőrség!

Kérem szépen Turkus Simon borbélysegédet letartóztatni és kinyomozni, mert saját hajamat elsikkasztotta. Husz korona érték.

D. Ferencné.

kenyér és gyümölcskereskedő.

— **A pénze után halt.** Zimonvból jelentik: Jovanovics pancsovai kereskedőtől Lazarovác szerb falu mellett tegnapelőtt száz ezer koronát elraboltak. Ezen érzett fájdalomában Jovanovics ma kutba ugrott és belefullt.

— **Elfogták a Czucor-utcai gyilkost.** Komáromból félegy órákor telefonon értesítették a budapesti főkapitányságot, hogy Vicze Ferencet ott egy cselédközvetítőnél elfogták.

— **Összeesett az utcán.** Riskó Béla 28 éves lakatos segéd ma délelőtt a Piac-utcán a posta előtt hirtelen rosszul lett és összeesett. A mentők Veres-utca 28. sz. alatti lakására szállították.

— **Baleset munkaközben.** Tokai Sándor kocsiifényező tanonc az egyik gép mellett foglalatoskodott, mikor keze az egyik csavar közé került s az ujjait össze zúzta. A mentők beszállították a kórházba.

— **Simonffy-utca 1. szám alatt** az első emeleten több irodai célra is alkalmas lakás kiadó. Értekezhetni az Ipartestületnél.

— **A Debrecenvárosi takarékpénztár rt.** üzemhelyisége Piac-utca 42. sz. alatt azonnal kiadó. Értekezhetni dr. Polgár Dániel irodájában ugyanott.

Sport

Szezonnyitó bajnoki mérkőzés. A tavasz első fecskéi még nem érkeztek meg, de lelkes sportembereink már munkába állottak és hűvös időben annál melegebb ambícióval kezdik a legszebb szabadtéri sport, a football üzését. A színes idényt mindjárt érdekes mérkőzés vezeti be. A Debreceni Torna Egyesület rendezti bajnoki mérkőzését a fiatal, de igen jóképességű Nyomdászok csapatával. A múlt szezonban ez a mérkőzés igen érdekes és izgalmas volt. A nyomdászok feltűnő jó képességet mutattak és a DTE csak egész minimális győzelmet tudott aratni. Azóta mindkét csapat változott és a jelenlegi erőviszonyokat tekintetbe véve, a mérkőzés sorsát teljesen nyitnak tartjuk. A mérkőzés vasárnap délután fél 3 órákor lesz, a DTE. nagyerdei pályáján. Biró Hajdu (DKASE.) — A bajnoki mérkőzés előtt a második csapatok játszanak.

KÖZGAZDASÁG.

Budapesti értéktőzsde.

Magyar hitel	811.75
Osztrák hitel	618.50
1 százalékos koronajáradék	84.40
A. lamvasut	700.—
Jelzálogbank	430.—
Rimamurányi	708.—
Salgótarjáni	750.—
Közműi vasut	679.—

Irónyzat!

Magánleszámítolási kamatláb:

Bécs 5 1/8 %, Berlin 4 1/4 %, London 4 1/4 %.

Budapesti gabonátőzsde.

Svan E. (Strasser és König) deb. bizományos távirati jelentése	
Buna áprilisra	11.42
" októberre	12.16
" 1913. szept.	12.18
Ros áprilisra	9.89
" októberre	8.6
Zab áprilisra	10.34
" októberre	8.90
Tejger 1:18 év május	7.1
" júliusra	7.91
Készára ártartó.	

Az új magyar kölcsön. Bécsből jelentik: Ullman Adolf főrendiházi tag, a Hitelbank vezérigazgatója Bécsben van és ebből az alkalomból bizalmas beszélgetések folynak a magyar kormány hitelszükségletére vonatkozóan. A magyar kormány pénzsükségletét legalább kétszáz millió koronára becsülik. A fedezet módjára nézve döntés közvetlenül nincs kilátásban és csak akkor fog megtörténni, hogyha a pénzügyi helyzete jobban tisztázva lesz.

Fizetéseketelenségek. A bécsi hitelezői védegyelet a következő fizetéseketelenségeket jelenti: Róth Béla Budapest, Löwy Gyula Budapest (Király-utca 15.), Bienenfeld Jakab fia Nagyatád, Kormos Jenő Béla és Társa Budapest, Attila-utca 10.

SIROLIN „ROCHE“-t használjunk légzőszerveink védelmére

Mi a Sirolin „Roche“?

A Sirolin „Roche“ oly gyógyszer, amely tudományos alapon jól emészthető, nem irritáló Guajacolesapadékból állítottak elő és a Guajacolinak csak jótékony hatású alkotórészt tartalmazza. Célszerű összetétele és kitűnő mellékhatájdonsága mellett, ki tűnő ízű és étvágygerjesztő is lévén, az összes orvosok rokonszenvét megnyerte.

A gyógyszertárban határozottan Sirolin „Roche“-t kérjünk és gondunk legyen arra, hogy házigyógyszertárunkból sohasem hiányozzék egy üveg Sirolin „Roche“.

Ki használja a Sirolin „Roche“-t?

Mindenki mint óvatosságot kurát a légzőszervek megbetegedése ellen. **Köhögések** és olyanok, akik krónikus tüdőhurutban szenvednek. **Tüdőbajok** és asztmatikusok megkönynyebbülésű és étvágygerjesztésül. **Influenzások** javulás és erősítés ezáltal. **Skrofulások**, mirigydaganatos gyermekek szem- és orrhurutosok, hörghurutosok sikeresen használhatják.

Mi a Sirolin „Roche“ hatása?

A Sirolin „Roche“ megrövidíti a gyógyulást elősegíti a váladékelvezést, megszünteti köhögéssingert, éjjeli izadást és lázt, a légzőszerveknek ellenálló erőt ad. Fentli tulajdonságai folytán óvatosságot kurákra van predestinálva. A Sirolin „Roche“ elősegíti az emésztést és ezzel javítja az erőállapotot, gyarapítja a testsúlyt és a jó közérzést.

Reg A Tánc

(Egy rég)

Bezzeg sár. A sok Gyurka bács denielől össze van és százan és százkat. Még napmincezer dazetes urnak ért, a vásáro uraságok tisz is uriasan m alatt tizenny fogott a rög

Kiterped magyar vá környékezik mölcsfavirág mikor hajna tárták méze szomjas sze szöke szellő hajladoznak romlevelecs kásemberek Duruzsolgat

Szép ma gazdag mag Nagytemplon kőzi öntett ágyukból. T is a Piac-ut utcája Debre nagytemplon bik, a híres Hajduböször olyan ritka s tek a kétág az esti napf távolságra aranycsillag ottak ebben plomban. 184 tottak itt or

Az ösré is a Piac-ut nagykereske itt sorakozta nevezetes fő háza. Leginké öreg házak vagy egyen bekapcsolhat ablakait. Tön rézfogantyk

Érdekes Kovács Istvá utcán a tizen zetesebb ház talmas disze zugos, egyen az épület, a volt Debrecz gánház, az i

Donog DEBREC

Menya

szőnyegek, terítők, flane

Olcsó árak!

Regény-csarnok. A Tánzos Kovács milliói.

(Egy régi debreczeni polgár életéből.)

Irta: Móricz Pál.

(Folytatás.)

Bezzeg egyszerre meglevenedett a vásár. A sok kiscgazda és juhász. Pista bácsi, Gyurka bácsi, Mihály bácsi, János bácsi mindenfelől összecsendült. Huszonöt, ötven, hatvan és száz darabjával is vásárolták a juhot. Még napáldozta előtt szétkapkodták a harmincezer darab birkát. Tánzos Kovács nemzetes urnak haza sem kellett fáradni a pénzért, a vásáron befolyt pénzből kifizethette az uraságok tisztjeit, sőt a maga fáradsága díját is uriasan megnyerte. Egy délután lefolyása alatt tizennyolcezer és néhány száz forintot fogott a rögtönös birkavásáron.

VII.

Kiterpedt, szélesfekvésű nagy alföldi magyar város Debreczen. Szőlőskertek környékezik a város alját. Tavaszkor gyümölcsfavirágok illata áradozik a város felé, mikor hajnalokon a fehér virágokréta ki-tárják mézeskelyhőket. És a Hortobágyról szomjas szellők támadnak. A hortobágyi szőke szellők szerelmes csókjától remegve hajladoznak a virágok. Hullatag gyöngye szíromlevelecskéket szórdogálnak a korai munkásemberek arcába. Fűtyül a sárga rigó. — Duruzsolgat a darázs ...

Szép magyar város, erős magyar város, gazdag magyar város ez a Debreczen. — Nagytemplomjának még a harangját is Rákóczi öntette az ellenségtől hódított réz-ágyukból. Tánzos Kovács István idejében is a Piac-utca volt legnevezetesebb, első utcája Debreczennek a reformátusok kis- és nagytemplomával. A nagytemplom a régebbi, a híresebbik templom. Kétágu tornya Hajduböszörményig ellátszik. A civisek olyan ritka szép és nagy aranycsillagot tüztek a kétágu torony hegyére, hogy mikor az esti napfény rátüzi sugarát, mérföldnyi távolságra kiragyognak ezek a lángoló aranycsillagok ... Már országgyűlést is tartottak ebben a híres debreczeni nagytemplomban. 1848/49 telén Kossuth Lajosék tartottak itt országgyűlést.

Az ősrégi diákkollégium, a városháza is a Piac-utcán fekszenek. A régi debreczeni nagykereskedők gazdagon rakott boltjai is itt sorakoztak. Tánzos Kovácsnak ebben a nevezetes főutcában is volt vagy tizenkét háza. Leginkább bubos, francia cseréptetős öreg házak voltak ezek. Magas földszintű vagy egyemeletes öreg házak, melyeknek bekapcsolható vastáblák oltalmazták az ablakait. Tömör kapuikon pedig oroszlanfejú rézfogantyuk cimerezték a jómódot.

Érdekes még felemlíteni, hogy Tánzos Kovács István miként építtette fel a Piac-utcán a tizenharmadik legnagyobb, legnevezetesebb házát, mely a legújabb időkig hatalmas disze, látványossága volt a zengő, egyenetlen debreczeni piacnak. Ez az épület, a Tánzos Kovács István háza volt Debreczenben az első kétemeletes magánház, az igazi nagy palota.

(Folyt. köv.)

Donogán és Somossy
DEBRECZEN, Kistemplombazár

Menyasszonyi kelengyék,

szőnyegek, függönyök, ág- és asztalterítők, flanel takarók nagy raktára.

Olcsó árak! :: Előzékeny kiszolgálás!

APRÓ HIRDETÉSEK

Levelezés
M. Sz. T. J. Csak vissza emlékszem azokra a kedves időkre, hisz oly szép volt. Ne mbírok felejteni, az, aki elhagyatott.

Liderc jeligere levél ment a jelzett helyre »Nemmindennapító!«

Házak veszek 5, 6 esetleg több szobás földszintes, jó karban levőt. Ajánlatokat kérem a kiadóhivatalban «Eladó» címen leadni.

„Külföld“ jeligere levél van „Kellemes napok“-tól a kiadóhivatalban.

KARLSBADI kétszerűt eredeti Sprudel vízzel készült, 1 csomag 70, vagy 35 fillérért kapható a Deutsch üzletekben.

Férfi kalapok és sapkák, női, férfi, gyermek harisnyák és keztyük, férfi és női teli ingek és nadrágok **legolcsóbban** Schwarz M. L.-nél Piac-utca 52, megyeház mellett.

Valódi edes nemes szegedi paprika — különlegességek óriási raktára Lindenfeld J. Jenő fűszer-, gyarmatáru nagykereskedésében, pénzügyi palota Telefon 79.

Vízvezeték, csatornázás, központi fűtéseket szakszerű kivitelben iótállás mellett. — **Tervrajzot és költségvetést** díjtalanul készítenek. **Házak évi iókarban tartását** csekély díjazásért elvállalom. **Gyenes Antal.** Miklós-utca 29. sz. Telefon szám 379.

Weisz Ferencz gépzemre berendezett asztalos műhelye. Modern konyha és előszoba berendezések készen is kaphatók. **József kir. herceg-u. 7. Telefon 10—90.**

Elsőjére kapható intelligens özv. izr. urinó — nélt koszt, uri fiatal emberek részére. **Arany János-u. 16. alatt.**

Lakás
Kiadó, 2 világos pince utcára nyíló vízvezeték és villany, aszfaltos, száraz vagy üzletnek vagy ipari célokra május 1-ére, **Arany János-utca 15. sz.**

Kiadó lakás S.monyi-ut 10. szám alatt — az utcai lakás — 5 szoba, elő- és fürdőszoba, villanvilágítás és motoros vízvezeték, külön udvar és előkerttel május 1-től.

Kiadó egy csinosan butorozott külön bejárati utcai szoba a főtéren. Értekezhetni a 3—29. számú telefonon

Üzlethelyiség
Három modern üzlethelyiség igen forgalmas helyen olcsón kiadó. Ugyanott egy beépített tűzhely eladó. **Weisz Ede lakatos** Piac utca 34.

Állást keres
Állást keres azonnali belépésre mérlegképes, perfekt német- és magyar könyvelő. **Bejáró könyvelést és levelezést is vállalok.** Cím a kiadóhivatalban.

Egy kifutó fiu
éjjelre felvétetik.

Cím a kiadóhivatalban.

Téglagyárak számára
alkalmas száraz kotrógép
jutányosan eladó.

Kérdezősködések **Böckner J.** hirdetési irodájába, Budapest, IV., **Semmelweis-u. 4 »Téglagyár 1000«** jelige alatt kéretnek.

Hölgyek figyelmébe!

Tavaszi
kalapujdonságok

Török Irén és Társa
Arany János-utca 1.

Tiszta agyagból készült szép piros

cserép, fali téglá

és legszebb nyorsfalazati és

kémény-téglá

csak a

Karczagi
agyagiparnál

Karozagon szereshető be.

Dankó

temetkezési vállalat

tulajdonosai

Ekli József és öz. Dankó Béláné

szíves tudomására hozza a n. é. közö-ségnek, hogy **Debreczen legre-gyobb s legdusabban felszerelt** 23 év óta fennálló keresztyén

temetkezési vállalat

üzlethelyiségét

Kossuth utca 15. szám alól

Kossuth-u. 6., Sas-u. 1. szám

(a Boros féle üzlethelyiségbe)

helyezte át.

Árainkat illetőleg tudatjuk, hogy bárhol ajánlott bármily osztályu vagy általány összegű temetést olcsóbban végzünk, mint bárki.

Diszített sima koporsó kellekel és 2 lovas kocsival 40 korona.

A temetkezés körébe illő bármi nemű megbízásokat úgy helyben, mint vidéken is vállalunk.

Meglepően re-mek kiállításu, finomérekoporsókban dus vá-laszték.

16 díszes halot-tas kocsit asját lovainkkal, dí-szes ruháju testőrökkel.

Mérsékelt árak és előnyös fizetési feltételek úgy hely-ben, mint vidéken is.

Nappali telefon: **322. sz.**

Éjjeli telefon: **66. szám.**

Lakás: Csapó-u. 16.

A Kossuth-utcai üzlethelyiségünk május 1-ig olcsón kiadó.

Mittók használják

Köhlögé, re edtség, katarrhus, elnyalkasodás, górcs és zamárhurut ellen

KAISER-féle Mell-Karamellákat

3 fenyővel.

6050. közg ig bizonyítvány orvostól és magá- osol b zio-sítják i ert

Rendkívül jó ízű és kellemes BONBON. Oso megja 20 és 40 fill. Doboz 60 fill. Kapható: Mihalovits J., Grócz Nagy Ferenc, Dr. Szélfényi Árpád, Kubek Sándor, Murakózy László, Har-sányi Laos, Kóczyán Dezső, Kovács L. Nándor, Szentmihályi Tótni Bela, Aranvi S. Árpád, Re-cha d Sándor gyógyszerészeknél, J. zsa és J. na és Központi drogeriáknak Ujfehértó Irón Gyulánál, Ér-Mihályfalán Mátrai Ákosnál. Derecs-kén Benkő Sándornál.

BUDAPEST

legjobb menetelű vegytisz-tító üzlete, mely havonta ki-mutatthatólag **400 koronát jövedelmez,** elegáns beren-dezéssel, betegség miatt **sürgősen eladó.** Vezetéséhez szakértelem, vagy helyi is-meret nem szükséges, ma-gányos nő is vezetheti. **Átvételéhez 2000 korona ele-gendő.** Bővebbet: Budapest, I., Attila u. 27. szám alatti vegytisztítóban.

Hölgyek figyelmét felhívom

KOMLÓS GÉZA

női és leányfelöltők áruházára.

Megnyilik

e hó végén a megyeháza mellett, Piacz-utcza 52. sz. alatt.

Gyomorgórcs, kólika, étvágytalan-ság és általában gyomorbetegsé-geknél a legkitünőbb háziszer a

Hollandi

Gyomoreseppek

Egy üveg ára 40 fillér.

Kapható

Mihalovits Jenő

gyógy-zertárában Debreczenben.

MEGHIVÓ

A KÖZPONTI BANK MINT SZÖVETKEZET

1913 március hó 10-én d. u. 4 órakor Debreczenben, saját helyiségében (Piacz-utcza 65. szám) tartandó

VII-ik évi rendes közgyűlésére.

Tárgysorozat:

1. A közgyűlés jegyzőkönyvének hitelesítésére 2 tag kijelölése.
2. Az igazgatóság jelentése a lefolyt üzletéről.
3. Az 1912. évi zárszámadások előterjesztése, mérleg megállapítása, nyereség feletti határozathozatal és az 1908/III-ik évt. mérlegének előterjesztése.
4. A felügyelő- és felszámoló-bizottság jelentése és ennek kapcsán a felmentvény megadása az igazgatóság, felügyelő- és felszámoló-bizottság részére.
5. Három felügyelő-bizottsági tag választása 3 évre.
6. A felügyelő-bizottság díjazásának megállapítása 1913. évre.
7. Négy kisorsolt igazgatósági tag helyének választás utján való betöltése 5 évre.
8. Három rendes és egy pót felszámoló-bizottsági tag választása.
9. Az 1913-ik évi VIII-ik és az 1913-ik évi VIII/a évt. megalakulásának kimondása.
10. Esetleges indítványok.

JEGYZET: Az évi jelentés és zárszámadások a közgyűlés előtt 8 nappal a szövetkezet helyi-ségében a tagok rendelkezésére állanak. — Az alapszabályok 47. §-a szerint a közgyűlés hatáskörébe tartozó indítványok legkésőbb 8 nappal a közgyűlés előtt 10 tag aláírásával az igazgatósághoz benyújtandók.

Vagyon

MÉRLEG.

Teher

Készpénz, giró, postatakarékpénztár	27409.38	Törzsbetét és haszoneredmény	290614.68
Kötvény, váltó, folyószámla	1116663.04	Betétek	299730.15
Ingatlan	1825.—	Veszteségi tartalékalap	12015.—
Letétek	1200.—	Letétek	10129.—
Átmeneti visszlesz. kamat	7811.69	Többek	3812.53
Felszerelés	3000.—	Átmeneti kötvény és váltó kamat	2376.60
		Visszleszámítás	481880.—
		Folyószámla hitelezők	51475.—
		Beiratási díj 1913 évre	65.50
		A III-VII. évt. haszoneredménye	6310.65
			1157909.11

EREDMÉNY: Veszteség: Adó 4177.84 K. Igazgatósági, felügyelő-bizottsági, tisztii és szolgálati fizetések 17263.03 K. Lakbér 3000.— K. Visszleszámítási kamat 41422.04 K. Üzleti költség 5021.10 K. Betétkamat 17226.44 K. Betétkamatadó 1722.61 K. Leírások 1991.19 K. Igazgatósági jutalék 631.07 K. A III-VII. évt. haszoneredménye 6310.65 K. Összesen 98773.97 K. Nyereség: Kamatok és illetékek 97335.47 K. Beiratási díj 1438.50 K. Összesen 98773.97 K. — Belépett 359 tag 2529 törzsbetéttel. Kilépett 367 tag 2797 törzsbetéttel. 1912 december 31-én volt 1143 tag 7131 törzsbetéttel. Évközben befolyt törzsbetétekben 138119 K. Visszafizetések 128.147 K. 1912 december 31-én törzsbetétállomány 273732 K.

Ary Lajos, főkönyvelő.

Szávay Gyula, elnök.

Dr. Szikszói Szabó László, ügyv. igazgató.

Reményiné Glöck Ilona, pénztáros.

IGAZGATÓSÁG:

Bleyer Mór, Debreczeni Jenő, Dr. Galánffy János, Hoffmann Sándor, Kerekes Géza, Klein Ignác, Körner Adolf, Vecseházi Leitner Gyula, Lichtblau Albert, Publig Ernő, Puskás Károly, Sinka Sándor.

FELÜGYELŐ-BIZOTTSÁG:

Sámy Béla, elnök. Aszódy Mór, Dr. Brunner Lajos, Dr. Weinberger Sándor, jegyző

Előzetes Hoffmann és Kronovits könyvnyomdájában Piac-utca 49. a főpostával szemben.